

КУРБАТОВ Артем Андрійович,
*викладач кафедри тактики та тактико –
спеціальної підготовки факультету
службово – бойової діяльності НГУ
Київського інститут Національної
гвардії України*

ЗАГОРУЙ Богдан Вікторович,
*курсант 2 відділення 110 навчальної
групи, курсу №3 факультету забезпечення
державної безпеки Київського інституту
Національної гвардії України*

КАЗНАДЄЙ Олександр
Олександрович,
*курсант 2 відділення 110 навчальної
групи, курсу №3 факультету забезпечення
державної безпеки Київського інституту
Національної гвардії України*

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Нестабільна економічно-політична ситуація в Україні зумовлена збройною агресією російською федерацією та прагнення нашої держави вступу до Північноатлантичного альянсу створює потребу в високо кваліфікованих молодих офіцерів які будуть з честю боронити нашу державу підчас виконання завдань за призначенням.

Здатність майбутнього офіцера виконувати бойові завдання є ключовим фактором успіху в сфері військової діяльності. Тому майбутні офіцери повинні бути готові до цього від самого початку своєї підготовки. Їх спроможність до виконання бойових завдань залежить від їх здібностей, фізичного і ментального стану, складності завдань та їх тривалості.

Здатність до виконання бойових завдань також пов'язана з навичками управління військовими діями. Майбутні офіцери мають бути готові до розробки і реалізації оперативних та тактичних військових дій, а також до ефективного використання зброї, озброєння та спеціальної техніки.

Також важливо зазначити, що здатність до виконання бойових завдань включає в себе здатність до прийняття рішень в екстремальних умовах, здатність до співпраці і координації з сусідніми підрозділами.

Сучасна бойова діяльність вимагає від офіцерів високого професійного рівня, навичок та знань з різних сфер, відмінної фізичної підготовки, моральної і психологічної стійкості. Тому, майбутніх офіцерів слід готувати з урахуванням цих факторів.

Заклади військової освіти в країнах НАТО наочно свідчать, що підготовка військових професіоналів, які здатні із високим ступенем ефективності виконувати поставлені завдання, є однією з головних основ національної безпеки.

Військова освіта, передусім, тактичного рівня в усіх країнах Альянсу – це корпоративна система підготовки військових фахівців, призначення яких – виконання завдань, зумовлених специфікою функціонування збройних сил і потребою їх застосування в конкретних умовах. Навчання цих фахівців у країнах НАТО зосереджене на підготовці офіцерських кадрів, які здатні не тільки керувати військами в тилу, а й командувати підрозділами в активних бойових умовах.

Майбутні офіцери навчаються бути не просто теоретично осмисленими, а й психологічно підготовленими: критично мислити та стратегічно оцінювати будь-яку ситуацію, як у мирний, так і у військовий час.

Також важливим завданням військової освіти в країнах НАТО є освоєння офіцерами таких функцій військово-професійної діяльності, які відповідали б загальнолюдським, демократичним цінностям.

Кожна країна Альянсу має свою потужну школу військової освіти, в яку також інтегровані загальні стандарти НАТО щодо підготовки офіцерського, сержантського та рядового складу.

США розробили власну політику військової освіти, а саме у підготовці офіцерів, і мають у цьому напрямку великий досвід. Саме на його підґрунті в Україні можна успішно провести реформу щодо системи військової освіти за стандартами НАТО.

Щодо системи військової освіти Великої Британії і Франції, то вона в основному базується на вимогах Болонського процесу.

Система освіти військовослужбовців і підготовки військових фахівців для збройних сил Республіки Польщі спрямована на досягнення максимальної відповідності вимогам Північноатлантичного альянсу. Активні трансформації у військовій освіті Польщі підкріплюються на рівні законодавчої бази. Та поряд з цим в країні існують певні недоліки щодо підготовки Війська Польського. Поляки не мають чіткої концепції залучення наукового потенціалу цивільних вищих навчальних закладів в збройних силах, є певні прогалини щодо поширення досвіду, набутого офіцерами під час миротворчих місій.

Ті країни-члени НАТО, які раніше входили до складу СРСР, після приєднання до Альянсу певний час ще мали систему підготовки офіцерських кадрів, подібну до української системи. Але нині на основі реформ, які були проведені в збройних силах країн Східної Європи та Балтії, вже протягом багатьох років відчутні кардинальні зміни у вихованні та підготовці офіцерського складу.

Наприклад, Литва поєднує навчальні програми як університетського навчання, так і офіцерського спрямування. Такий підхід допомагає військовим опанувати й інші науки, які зможуть стати у нагоді у воєнних справах, зокрема це психологія або основи педагогіки.

Естонія готує майбутніх офіцерів у Вищій військовій школі Об'єднаних навчальних закладів сил оборони (м. Тарту). Тут освітній процес відзначається чітким розподілом на чотири рівні здобуття військових звань.

Щодо Латвії, то підготовка офіцерського складу здійснюється у Національній академії оборони. Тут іде рівнева підготовка офіцерського контингенту. Для цього передбачені такі напрями, як базова підготовка офіцерів, кар'єрні курси офіцерів (тактичний, операційний і стратегічний рівні), курси за спеціальністю; кваліфікаційні та інші курси.

Основні принципи забезпечення сумісності під час навчання в збройних силах НАТО:

Реалізація системи заходів бойової підготовки збройних сил країн НАТО.

Реалізація програм міжнародного співробітництва у галузі військової освіти.

Використання в навчальному процесі нормативних документів НАТО (штабних процедур), спільних зразків озброєння і військової техніки тощо.

Навчання офіцерів у коаліційних ВВНЗ та навчальних центрах Командування з трансформації об'єднаних збройних сил НАТО.

Обмін науково-педагогічними працівниками, а також курсантами під час навчання у вищих військових навчальних закладів країн НАТО.

Кожна країна-член НАТО окремо та разом в загальній системі навчання здійснює потужну підготовку як офіцерського складу, так і всього війська на належному рівні. Натовські стандарти вибудували чітку систему підготовки офіцерів в контексті їхньої психологічної підготовки та бойової готовності.

Для забезпечення готовності майбутніх офіцерів до виконання бойових завдань важливо, щоб вони отримали якісну та комплексну підготовку в учбових закладах та під час практичної підготовки. Також не менш важливою є підтримка їхнього професійного розвитку та надання можливостей для отримання нових знань та навичок. Крім того, майбутні офіцери повинні мати відповідну мотивацію та відданість своїй професії, що є ключовим чинником у забезпеченні їхньої готовності до виконання бойових завдань. Важливим являється й той факт, що від якості професійної підготовки офіцерів, від їхнього вміння швидко та точно орієнтуватися у несприятливих для психіки в умовах службово-бойової діяльності, приймати важливі рішення – значною мірою залежить успіх виконання бойових завдань їхнім підлеглим складом.

Готовність майбутніх офіцерів до виконання бойових завдань залежить від багатьох факторів, таких як їхні знання проведення тактичних дій та спроможність швидко діяти при їхній зміні, лідерські навички та комунікаційна складова, фізична підготовка, психологічна стійкість та професійна мотивація, слід зазначити, що забезпечити якісне виконання бойового завдання можливо лише при достатньому розвитку всіх її складових та компонентів, перевага в одному з-них неспроможна компенсувати недоліки у іншому [1].

Висновок: перспективним напрямом розвитку, на даному етапі, є реформування та налаштування підготовки фахівців для складових сектору безпеки і оборони на кшталт країн НАТО. Системи військової освіти в країнах

НАТО наочно свідчать, що підготовка військових професіоналів, які здатні із високим ступенем ефективності виконувати поставлені завдання, є однією з головних основ національної безпеки, що вказує на подальший напрямок дослідження та створення умов, структур та вимог до цієї системи.

Список використаних джерел:

1. Вейднер-Дубровин Л. А. Загальна характеристика фізичної підготовки військ. : ВДКІФК, 1992. 213 с.
2. / М. Г. Гончарук // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2004.
3. <https://ukrainetonato.com.ua/osvita-ta-boyova-pidhotovka-za-standartamy-nato/profesiyna-pidhotovka-ofitseriv-v-krainakh-nato/>
4. <https://esu.com.ua/article>